

เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์สำหรับงานติดตั้งไฟฟ้า

รายวิชา การติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร

ผู้สอน: นายณพรัตน์ รัตนวงษ์
สาขาวิชาช่างไฟฟ้า วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสพิชากร
สำหรับนักเรียนระดับ ปวช. และบุคคลทั่วไป

ภาพรวมอาวุธคู่กายช่าง

1. เครื่องมือช่าง:
อุปกรณ์เจาะ ตัด และจับยึด

2. วัสดุและอุปกรณ์:
ท่อร้อยสายไฟ สายไฟ และวัสดุยึดเกาะ

3. ระบบความปลอดภัย:
อุปกรณ์ป้องกันและระบบสายดิน

เครื่องมือช่างประจำตัว

ไขควงแบน & แฉก:
ด้ามจับต้องหุ้มฉนวน
ไฟฟ้าอย่างมิดชิดเพื่อ
ความปลอดภัย

ไขควงเช็คไฟ:
ไอเทมชี้ชะตา
ใช้ทดสอบสถานะไฟฟ้า
ก่อนสัมผัสงานเสมอ

ตลับเมตร:
วัดระยะความสูงปลัก
สวิตช์ และกล่องพักสาย

ระดับน้ำตอร์ปิโด:
ขนาดกะทัดรัด
ใช้กระนาบแนวตั้ง
และแนวนอนให้สมดุล

ค้อนเดินสายไฟ:
ตอกตะปูยึดเข็มขัดรัดสายไฟ
หัวค้อนออกแบบพิเศษ
สำหรับพื้นที่แคบ

เจาะลึกฟังก์ชันเครื่องมือช่างไฟฟ้า

คีมตัด (Cutting Pliers):

- ปากกรรไกรคมกริบ
- ฟังก์ชัน: ตัดสายไฟฟ้าขนาดไม่เกิน 4 ตร.มม.

คีมลอกสายไฟ (Wire Strippers):

- ฟันปลาเรียงขนาด
- ฟังก์ชัน: ลอกฉนวนพลาสติกโดยไม่กินเนื้อทองแดงและใช้ย้ำหางปลา

คีมปากแหลม (Needle-Nose Pliers):

- ปลายเรียวยาว
- ฟังก์ชัน: ดัด บิดเกลียว และจับสายไฟในพื้นที่แคบ

คีมคอบ / คีมย้ำ:

- ปากขยายได้
- ฟังก์ชัน: จับต่อเหล็ก ขันข้อต่อ หรือรัดกับสายไฟ

เครื่องมือไฟฟ้าเพื่อการติดตั้ง

สว่านโรตารี:

หัวใจของงานฝังผนัง ใช้เจาะปูน
คอนกรีต เพื่อฝังพุกและกล่องสวิตช์

เครื่องเจียรระโนมือถือ:

ใช้ใบตัดปูนเพื่อเจาะร่องผนัง
(Wall chasing) ก่อนสกัดฝังท่อร้อยสายไฟ

ลวดร้อยสายไฟ (Fish Tape):

ตัวช่วยทะลวงท่อ สอดนำร่องเข้าไปใน
ท่อร้อยสายแล้วดึงสายไฟของจริง
ตามกลับมา

ท่อร้อยสายไฟ: เกราะป้องกันสาย

ทำไมต้องใช้ท่อร้อยสายไฟ?

ป้องกันแรงกระแทก:
ป้องกันสายไฟชำรุดจากการ
ถูกกดทับหรือของแข็งหล่นทับ

ป้องกันความชื้นและ
สภาพแวดล้อม:
ยืดอายุฉนวนสายไฟจากแสงแดด
ฝน และสารเคมี

ป้องกันสัตว์กัดแทะ:
ป้องกันหนูหรือแมลงทำลาย
สายไฟซึ่งเป็นสาเหตุหลักของ
ไฟฟ้าลัดวงจร

แผนผังเลือกใช้ท่อร้อยสายไฟ

ฝั่งโลหะ (ทนกระแทกสูง)

- EMT (ท่อบาง):
เดินลอยบนฝ้า
ภายในอาคาร (ห้ามฝังดิน)

- IMC / RSC (ท่อหนา):
ฝังในคอนกรีต ภายนอกอาคาร
ทนแดดทนฝนสูง

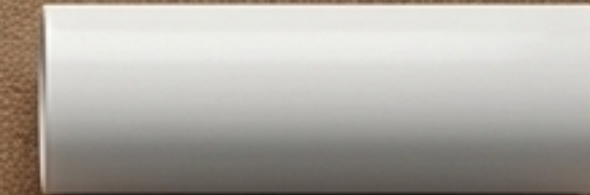

- FMC (โลหะอ่อน):
ยืดหยุ่นได้ ต่อเข้า
มอเตอร์ลดแรงสั่นสะเทือน

ฝั่งพลาสติก (น้ำหนักเบา ไม่เป็นสนิม)

- PVC (สีเหลือง):
ฝังผนังปูน
ทน UV ได้ดีเยี่ยม

- PVC (สีขาว):
เดินลอยบนความสวยงาม
กลมกลืนกับผนัง

- HDPE (ท่ออ่อนดำ):
ยืดหยุ่นสูง แข็งแรง
นิยมฝังดินร้อยสายภายนอก

กายวิภาคของสายไฟ

ตัวนำทองแดง → ฉนวน (กันไฟรั่ว) → เปลือกหุ้ม (กันกระแทก)

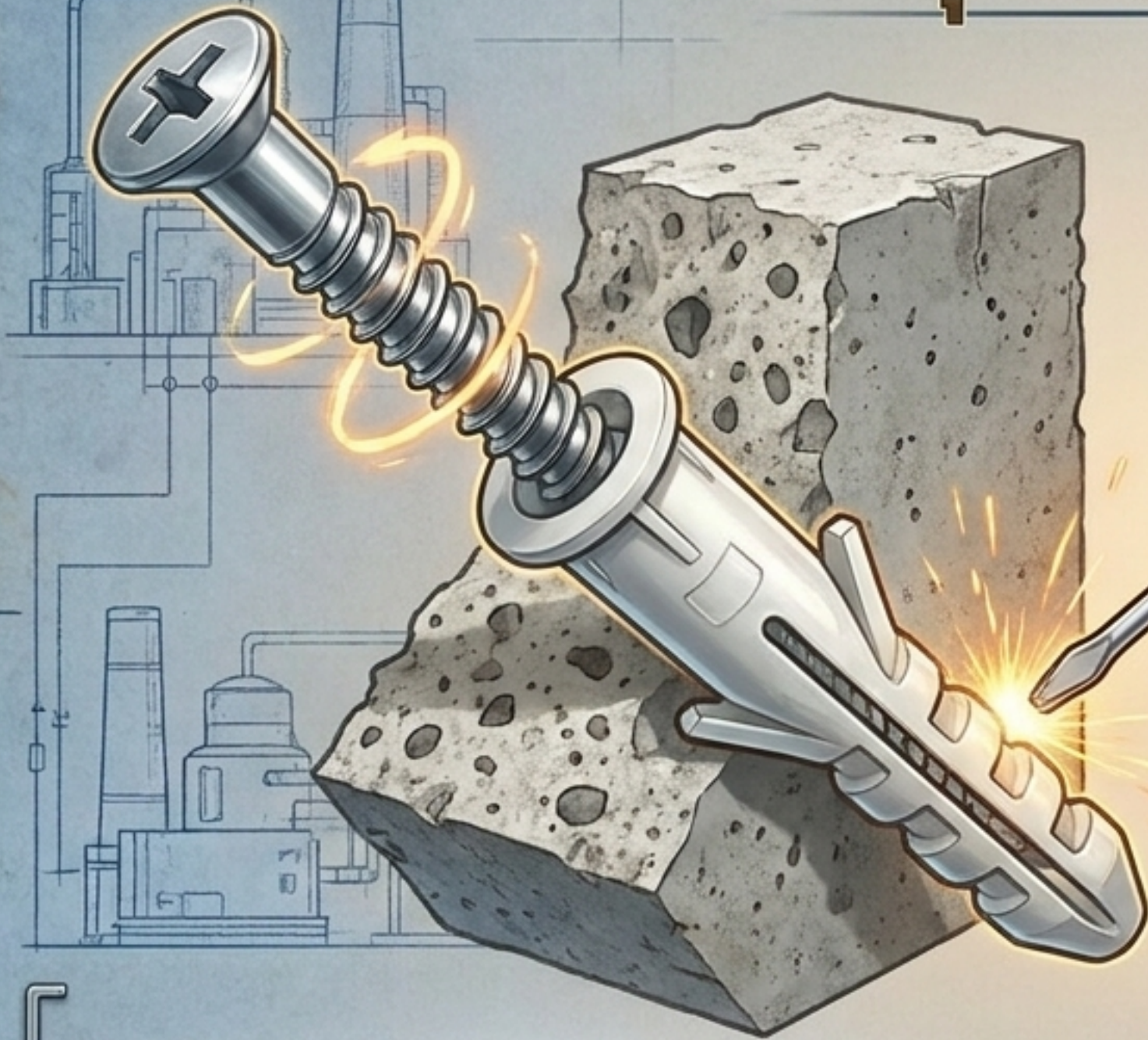
สาย VAF (สายแบน): หุ้มฉนวน 2 ชั้น สำหรับเดินลอยเกาะผนังด้วยก๊ิบ (ห้ามร้อยท่อ/ห้ามฝังดิน)

สาย THW / IEC 02 (สายเดี่ยว): ทองแดงแกนแข็ง ฉนวนชั้นเดียว ออกแบบมาเพื่อร้อยในท่อโดยเฉพาะ

สาย NYY-G (สายกลมหนา): ฉนวนหนาพิเศษพร้อมสายดินในตัว ทนทานขั้นสุดสำหรับฝังดินโดยตรง

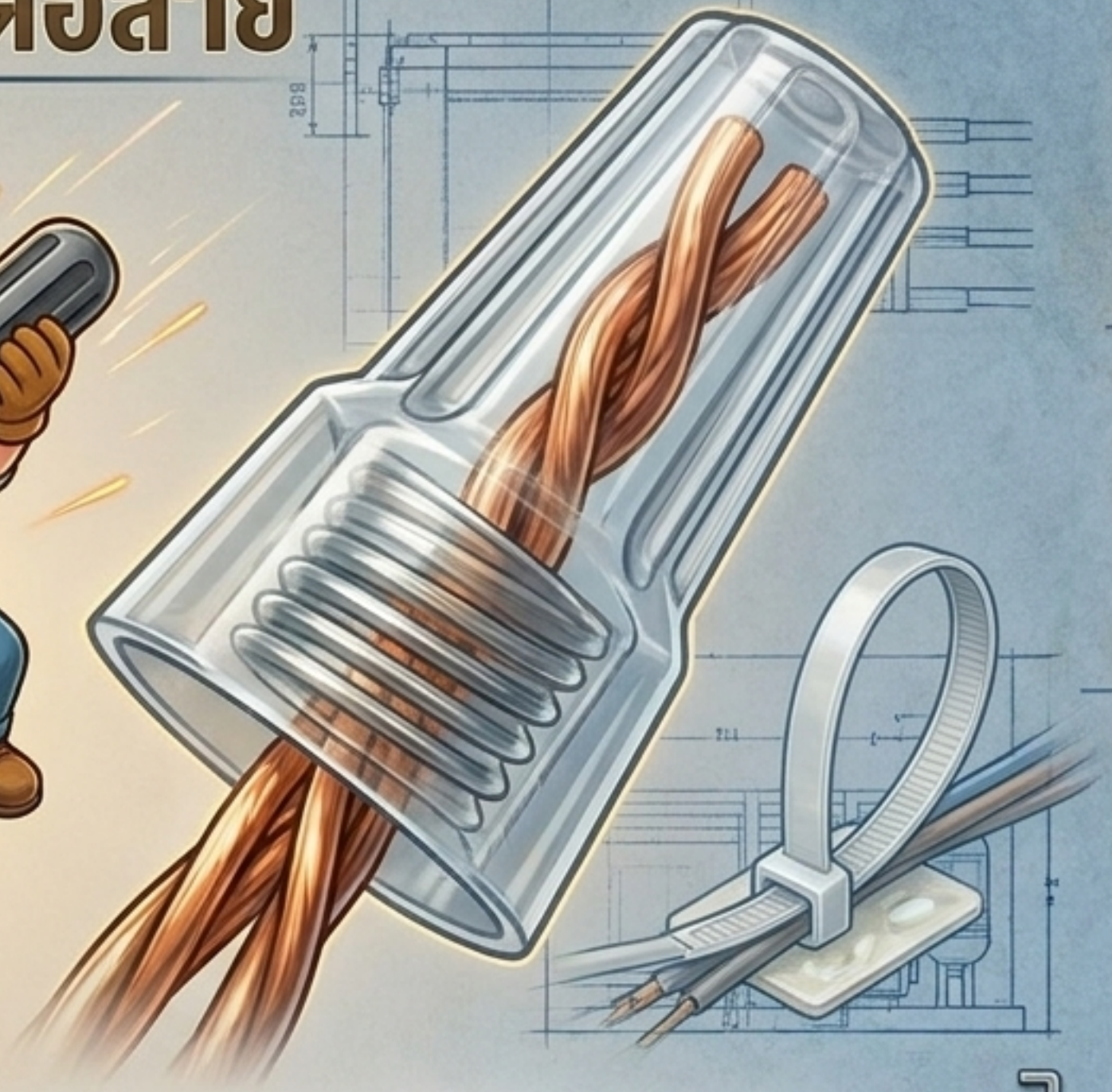
สาย VCT (สายฝอย): อ่อนตัวสูง ยืดหยุ่น โค้งงอได้ดี เหมาะสำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้าหรืออุปกรณ์สิ้นสະเทือน

วัสดุจับยึดและจุดต่อสาย

พุก (Anchors) หัวใจของการยึดเกาะ:

- พุกพลาสติก: สำหรับงานเบา ยึดกล่องสวิตช์บนผนังปูน
- พุกตะกั่ว/เหล็ก: สำหรับงานหนัก รับน้ำหนักสูง เช่น แผงคอนโทรล

ไวร์นัท (Wire Nut): หมุนเกลียวหุ้มจุดต่อสายไฟ ป้องกันไฟรั่วและรอยต่อหลุดหลวม

หางปลา (Insulated Terminals): ตัวกลางเชื่อมสายไฟ เข้ากับเบรกเกอร์ แน่นหนา ไม่เกิดประกายไฟ

เคเบิลไทร์ (Cable Ties): รัดจัดระเบียบสายไฟในตู้คอนโทรล

ระบบสายดินเพื่อชีวิต: การหลอมละลาย (Exothermic Welding)

การเชื่อมต่อสายดินที่ได้มาตรฐานและทนทานที่สุด ต้องหลอมเป็นเนื้อเดียวกัน

แม่หลอม (Mold):
ประกอบแม่หลอมเข้ากับแท่ง
กราวด์รีดและสายทองแดง

ผงชวน (Powder):
เทพงโลหะสำหรับเชื่อม
และผงชวนลงในแม่

จุดระเบิด (Ignition):
ใช้ปืนจุดชวนสร้าง
ประกายไฟ

หลอมละลาย (Welding):
โลหะหลอมละลายเชื่อมสายดิน
และหลักดินเป็นชิ้นเดียว

อุปกรณ์ป้องกันภัยแฉกทีฟ

⚡ ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร (Short Circuit):

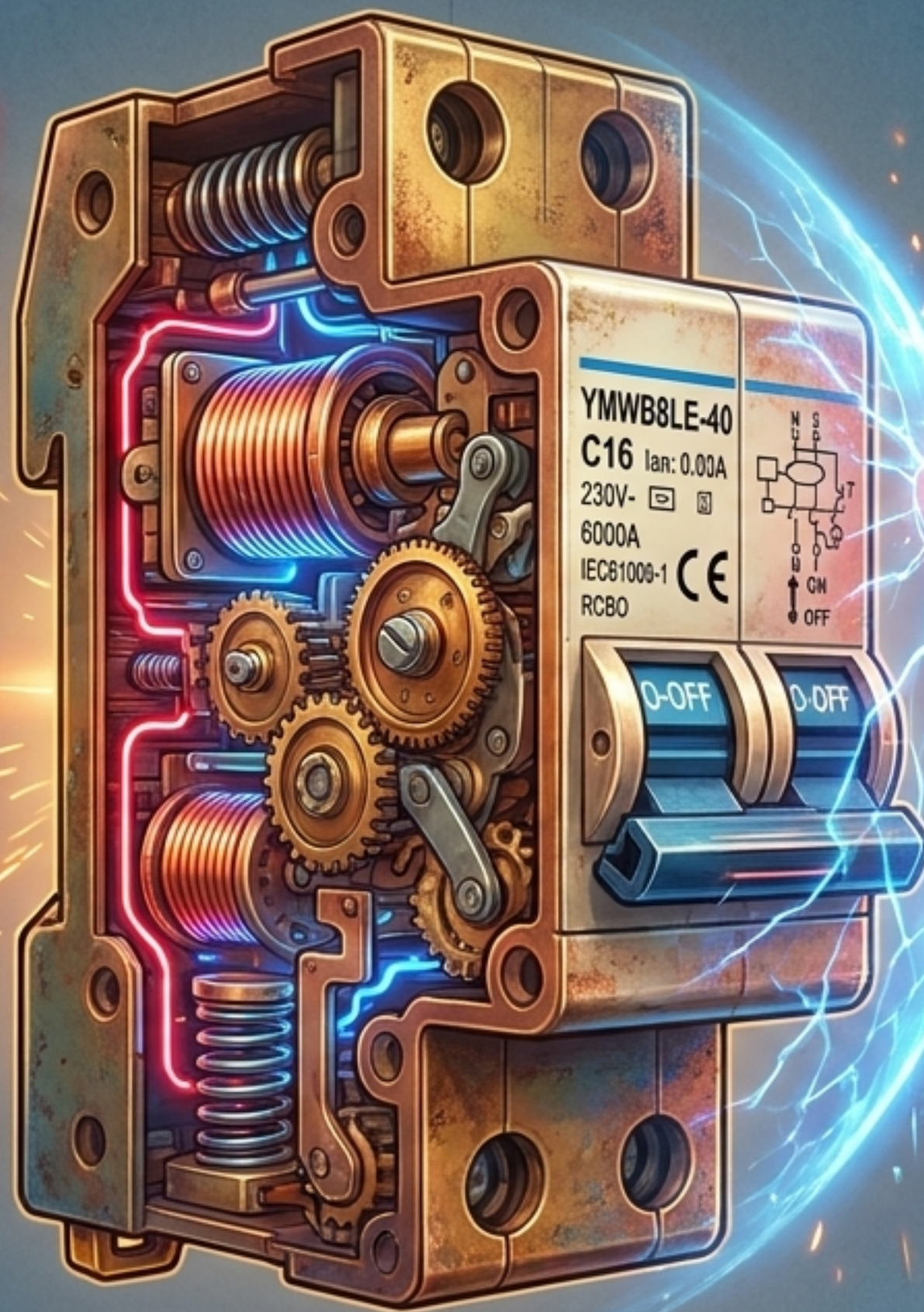
ตัดกระแสทันทีเมื่อสาย L และ N
ป้องกันประกายไฟและอัคคีภัย

⚠️ ป้องกันไฟเกิน (Overload):

ตัดวงจรเมื่อมีการใช้
ไฟเกินพิกัดสายไฟ
ป้องกันความร้อนสะสม

⚡ ป้องกันไฟดูด / ไฟรั่ว (Earth Leakage):

ตัดไฟเสี้ยววินาทีเมื่อกระแสไฟ
ไหลผ่านร่างกายมนุษย์ลงดิน

Note: อุปกรณ์แบบ RCBO สามารถป้องกันได้ครอบคลุมทั้ง 3 ภัยคุกคามในตัวเดียว

กฎทองแห่งความปลอดภัย

1. ตัดไฟก่อนทำงานเสมอ

- ปลดวงจรที่เบรกเกอร์หลัก
- ห้ามทำงานขณะมีไฟเด็ดขาด**

3. เครื่องมือต้องมีฉนวน

- ด้ามจับคีมและไขควงต้องหุ้มฉนวนไฟฟ้าที่สมบูรณ์ ไร้รอยแตกหัก

2. เช็คไฟทุกครั้ง

- ใช้ไขควงทดสอบไฟฟ้าเช็คจุดสัมผัสเสมอ **อย่าไว้ใจสายไฟเปล่า**

4. สวมใส่อุปกรณ์ PPE

- สวมรองเท้าพื้นยาง แวนตา และถุงมือที่เหมาะสมกับแรงดันไฟฟ้า

สรุป: ผลงานระดับมืออาชีพ

[เครื่องมือที่ถูกต้องประเภท]

= ทำงานรวดเร็ว สวยงาม ไม่ทำร้ายวัสดุ

+ [วัสดุที่ได้มาตรฐาน]

= ระบบอายุยืนยาว ปกป้องสายไฟจากทุกสภาวะ

+ [ความปลอดภัยสูงสุด]

= ไร้อุบัติเหตุ ป้องกันชีวิตและทรัพย์สิน

= งานติดตั้งไฟฟ้าที่สมบูรณ์แบบ

ถาม-ตอบ และข้อมูลติดต่อ

เปิดกว้างสำหรับทุกคำถามเกี่ยวกับงานติดตั้งไฟฟ้า

รายวิชา: การติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคาร

ผู้สอน: นายบพรัตน์ รัตนวงษ์

สาขาวิชาช่างไฟฟ้า วิทยาลัยเทคโนโลยีจรัสพิชากร